

Студија за изводливост и оцена на влијание
врз животната средина и социјалните аспекти за
400 kV далекувод Битола (МК) – Елбасан (АЛ)

**Оцена на влијанието врз животната средина
и социјалните аспекти:
Интерконективен 400 kV надземен
далекувод ТС Битола 2 – македонско
албанска граница и ТС 400/110 kV Охрид**

**- Акционен план за животната средина и
социјалните аспекти -**

Содржина

Податоци за проектот и за статусот на документот	3
Листа на кратенки	4
1 Акционен план за животната средина и социјалните аспекти	5

Податоци за проектот и за статусот на документот

Доставување на Акционен план за животната средина и социјалните аспекти подготвен во согласност со најдобрата меѓународна практика.

Барање за спроведување на проект

Име на подносителот на
барањето: МЕПСО (Македонски електропреносен систем оператор)

Адреса на подносителот на
барањето: ул. „Максим Горки“ бр.4
1000 Скопје
Македонија
Тел.: + 389 (2) 3149 093
Факс: + 389 (2) 3111 160
www.mepso.com.mk

за: Проект за изградба на 400 kV далекувод од Битола до
македонско-албанска граница и 400/110 kV трафостаница
во подрачјето на Охрид

Статус на документот:

Статус на документот: Финален Акционен план за животната средина и
социјалните аспекти, по консултации, за одобрување од
надлежен орган

Одговорен експерт за изработка на Студијата за оцена на влијанието врз животната средина и социјалните аспекти:

Име и презиме: М-р Константин Сидеровски

Звање: Експерт за животна средина

Адреса: ул. „Разловечко востание“ бр. 26/1А – 27
1000 Скопје, Македонија

e-mail: k.siderovski@gmail.com

Телефон: + 389 75 240 885

Овластување: Сертификат за положен испит за стекнување на статус
на експерт за оцена на влијанието на проекти врз
животната средина бр. 07-2038/82, издадено од
Министерството за животна средина и просторно
планирање на 29.07.2009 година

Датум: 25.12.2014 година

Потпис:

Листа на кратенки

АЛ/АЛБ	Албанија
АПЖССА	Акционен план за животна средина и социјални аспекти
ДВ	Далекувод
ЕБОР	Европска банка за обнова и развој
ЕМП	Електро-магнетни полиња
ИБ	Изведбено барање (според ЕБОР)
ICNIRP	Меѓународна комисија за заштита од не-јонизирачко значење
ЗБР	здравје и безбедност при работа
ЗОП	Значајна област за птици
ЗОР	Значајна област за растенија
ЖСЗБ	животна средина, здравје и безбедност
МЕПСО	Македонски електропреносен систем оператор
МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање
МК/МКД	Македонија
ОВЖС	Оцена на влијанието врз животната средина
ОВЖССА	Оцена на влијанието врз животната средина и социјални аспекти
ОЛБ	Опрема за лична безбедност
ПВЗС	План за вклучување на заинтересирани страни
ПЗБР	План за здравје и безбедност при работа
ПСЗН	План за стекнување на земјиште и надоместок
ПОП	Примарна област за пеперутки
ПСО	Преносен систем оператор
СУЖССА	Систем за управување со животната средина и социјалните аспекти
ЧР	човечки ресурси

1 Акционен план за животната средина и социјалните аспекти

Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) ја разгледува можноста за финансирање на Македонскиот електропреносен систем оператор (МЕПСО) за проектирање, изградба и работење на нов 400 kV далекувод од Битола до македонско / албанска граница¹⁾ и изградба на нова 400/110 kV трафостаница во подрачјето на Охрид. Проектот исто така вклучува активности за надградба на постојната трафостаница Битола 2, за да се овозможи приклучување со новиот далекувод. Проектот ги вклучува следните елементи:

- Изградба и работа на новата 400/110 kV трафостаница во регионот на Охрид.
- Пренасочување на постоечкиот 110 kV далекувод Битола-Ресен-Охрид-Струга во новата трафостаницата во регионот на Охрид.
- Изградба на нов 400 kV далекувод од Битола до македонско / албанска граница

МЕПСО има спроведено и објавено Студија за оцена на влијанието врз животната средина и социјалните аспекти (ОВЖССА). Оваа ОВЖССА ги опишува проектот и природните и општествените ресурси кои можат да бидат афектирани. Таа, исто така, ги идентификува и врши евалуација на потенцијалните влијанија од проектот врз тие ресурси.

Студијата за ОВЖССА опишува серија мерки и активности кои ќе треба да се превземат за да се спречи, контролира или на друг начин да се ублажат потенцијалните влијанија. Тие барања, опишани во овој Акционен план (АПЖССА), ќе бидат дел од финансискиот договор помеѓу ЕБОР и МЕПСО. Резултатите на потребните акции ќе бидат доставувани до ЕБОР од страна на МЕПСО во текот на изградбата и во текот на оперативната фаза на проектот, и ќе бидат предмет на ревизија или на друг начин оценувани од страна на ЕБОР²⁾.

Табелата подолу го претставува АПЖССА. Таа ги идентификува потребните активности, основата за секое барање, одговорниот ентитет, времето на дејствието, како и критериумите што се користат за утврдување на тоа дали целта на акцијата е успешно постигната. Спроведувањето на сите активности е одговорност на МЕПСО. Кога други компании вршат работа под договор, МЕПСО ќе биде одговорна институција за нивната усогласеност со барањата на АПЖССА, дури и ако директниот надзор е обврска на изведувачот. Ова се очекува да се постигне со вклучување на барања во договорите и поддоговорите со трети страни и преку директен преглед и надзор од страна на МЕПСО и / или неговите надзорни организации.

Како што е договорено од страна на ЕБОР и МЕПСО, овој АПЖССА може да се прегледува од време на време во текот на имплементација на проектот.

¹⁾ Овој далекувод е интерконекција помеѓу Македонија и Албанија. Од македонско/албанската граница тој продолжува до Елбасан (Албанија).

²⁾ За целите на овој АПЖССА, "изградба" ги вклучува сите активности во областа за подготовка и изградба на различните компоненти на предложениот проект, вклучувајќи го и надземниот далекувод, пристапните патишта и трафостаниците. "Операција" значи работење и одржување на сите објекти за единствена цел да се пренесе електрична енергија. "Проектна изведба" го вклучува целиот период на изградба, работење и затворање.

Акционен план за животна средина и социјални аспекти 400 kV далекувод Битола - македонско / албанска граница, Македонија				
Бр.	Активност	Извор (основа) на барање	Распоред / проектна фаза	Цел и критериуми за оценка за успешна имплементација ³⁾
0	Да се поднесе извештај до ЕБОР за животната средина, социјалните, здравствените и безбедносните перформанси, вклучително и статусот на секој елемент на АПЖССА и други договорени активности.	ЕБОР	- Секои шест месеци во текот на изградбата - На годишно ниво во текот на оперативноста	Навремено доставување на извештаи до ЕБОР и во взаемно договорен формат, со договорена придружна документација
1	Управување со животната средина и социјалните аспекти			
1.1	Спроведување на македонска управна постапка за ОВЖС како што се бара од страна на македонското законодавство и органи.	Македонско законодавство за животна средина: Закон за животна средина и придружните релевантни подзаконски акти	- Пред изградба	Одобрување од страна на македонските власти
1.2	Развивање и спроведување на систем за управување со животна средина и социјалните аспекти, што е еквивалентно на оние по ISO 9000, ISO 14001. (Забелешка: сертификација не е потребна, само еквивалентност)	ЕБОР ИБ 1 / Најдобра практика	- Развивање системи пред почнување со оперативност - Имплементација на системи за време на оперативноста	- Системите се развиени, персоналот обучен и системите се имплементираат. - Статус пријавен во секој извештај до ЕБОР
1.3	Воспоставување и имплементирање корпоративна политика и процедури за надзор на изведувачот за животната средина, здравјето и безбедноста (ЖСЗБ) во текот на изградбата, за да вклучат (најмалку): - Вклучување на соодветни АПЖССА и други правни	ЕБОР ИБ 1 & 2 / Најдобра практика	- По влегувањето во договори / под-договори - Пред започнување на активности на	Извештите за ЖСЗБ до ЕБОР да вклучуваат: - Опис на програма за надзор и статус на усвојување од страна на изведувачот

³⁾ Освен ако не е експлицитно наведено или договорено поинаку, " извештување до ЕБОР" се однесува на вклучување на потребните информации во извештаите за животна средина, здравје и безбедност (ЖСЗБ) потребни според точка 0 од овој АПЖССА.

**Акционен план за животна средина и социјални аспекти
400 kV далекувод Битола - македонско / албанска граница, Македонија**

Бр.	Активност	Извор (основа) на барање	Распоред / проектна фаза	Цел и критериуми за оценка за успешна имплементација ³⁾
	<p>барања во договорите, вклучувајќи услов за управување со персонал / обука.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Доделување на јасни одговорности во рамките на МЕПСО за изведувачот на надзор - Периодични инспекции на камповите за изградба на изведувачот и усогласеност со АПЖССА. - Извештаи на изведувачот за перформанси доволни за да овозможат вклучување на податоците во извештаите за ЖСЗБ до ЕБОР и да им се овозможи на МЕПСО да утврдат дали се потребни корективни мерки. - Верификација на обука и професионални инженерции за ЖСЗБ за менаџери и персонал на изведувачот. - Барање на ист или еквивалентен механизам за поплаки на работниците на изведувачот со она што се бара според точка 2.4 за вработени во МЕПСО. 		изведувачот	- Определување на перформанси (состаноци, инспекции, итн)
1.4	Да се добијат и уогласат сите потребни дозволи и овластувања.	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 1	Пред почетокот на било кои активности кои бараат дозволи или одобренија	<ul style="list-style-type: none"> - Добиени дозволи и овластувања - Извештаи доставени до властите како што се бара - Статус за усогласеност пријавен во ЕБОР
1.5	Да се назначи независни консултантски услуги за ЖСЗБ за да се спроведува периодичен надворешен мониторинг на клучните прашања за ЖСЗБ како што е наведено во овој АПЖССА. (Забелешка: може да вклучуваат обврска за асистенција при известувањето од точка 0)	ЕБОР ИБ 1 / Најдобра практика	<ul style="list-style-type: none"> - Назначување: пред првото повлекување средства - Мониторинг: на годишно ниво во текот на изградбата и секои 	Мониторинг извештаи за ЖСЗБ доставени до ЕБОР

<p align="center">Акционен план за животна средина и социјални аспекти 400 kV далекувод Битола - македонско / албанска граница, Македонија</p>				
Бр.	Активност	Извор (основа) на барање	Распоред / проектна фаза	Цел и критериуми за оценка за успешна имплементација ³⁾
			две години потоа се до взаимно усогласување дека веќе не е потребен мониторинг	
2	Работна сила и работни услови			
2.1	<p>Развивање и спроведување на План за здравје и безбедност при работа (ПЗБР) за водење на сите активности на проектот за време на подготовката на локацијата, изградбата и работење на далекуводот. Исто така, да се бара изведувачите да развијат планови или да се во согласност со планот на МЕПСО. Планските барања да вклучуваат (но не да се ограничени на):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Анализа на опасности специфични засеко работно мест и работна задача и контрола за сите активности - Обврска за користење лична заштитна опрема (ЛЗО), и спроведување на обврската за употреба на ЛЗО - Безбедносна обука за целиот персонал, која ќе вклучува аспекти на опасности и безбедносни протоколи на работните места - Преглед и одобрување на ПЗБР на изведувачите, кои треба да ги исполнуваат истите стандарди како и ПЗБР на МЕПСО - Надзор над спроведувањето на ПЗБР, вклучувајќи задолжително известување - Запишување на статистика на инциденти, вклучувајќи вкупно работни часови, инциденти за 	Усогласеност со релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 2 / Најдобра практика	<ul style="list-style-type: none"> - Да се развијат соодветни планови пред започнување на изградбата и пред оперативноста - Спроведување на донесените планови во тек на изградбата и оперативноста 	<ul style="list-style-type: none"> - Доставување и одобрување на планот на МЕПСО од страна на независни експерти за ЗБР и/или ЕБОР пред изградбата - Поднесување на ПЗБР на изведувачот и одобрување од страна на МЕПСО - Пријавување до ЕБОР за прашања во врска со ЗБР, вклучувајќи инциденти и спроведување на статистички податоци, статус на обука, итн Извештајот да ја покрие работната сила на МЕПСО и на изведувачите - Во случај на хаварии и/или жртви веднаш да се известат ЕБОР

Акционен план за животна средина и социјални аспекти 400 kV далекувод Битола - македонско / албанска граница, Македонија				
Бр.	Активност	Извор (основа) на барање	Распоред / проектна фаза	Цел и критериуми за оценка за успешна имплементација ³⁾
	изгубено време, големи повреди, жртви, итн.			
2.2	Назначување и задржување на одговорно лице за надзор, одговорно за надгледување на ЗБР за целиот проект. Лицето ќе го известува директно менаџерот на проектот, и следствено и управата на МЕПСО.	ЕБОР ИБ 2 / Најдобра практика	Одговорно лице назначено пред изградбата и пред оперативноста. Ова лице да се задржи во текот на изградбата и оперативноста.	<ul style="list-style-type: none"> - Назначување квалификуван менаџер за ЗБР - Квалификациите на лицето доставени со првиот извештај од точка 0 - Обезбедување обука за одговорните за ЗБР - Задржување на одговорни лица во текот на целиот проект, во секое време
2.3	Поддршка на локалната работна сила и економија преку: <ul style="list-style-type: none"> - Обезбедување на реални информации за можности за вработување, со транспарентно вработување - Вработување локални работници каде што е можно: воспоставување цели за локални вработувања, да се размисли за обука за постојани позиции - Исплата на плата на ниво од (најмалку) просечна плата во регионот, за споредливи работни позиции - Обезбедување на можности за локалните фирми да склучат договори за испорачување стоки и услуги, каде е можно. 	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 2 / Најдобра практика	Пред избор на работна сила и пред формирањето на работни кампови	<ul style="list-style-type: none"> - Локални огласи за вработување - Обука за локални работници - Плати споредливи со регионалниот просек
2.4	Развивање и спроведување на формален механизам за поплаки за вработените и изведувачите. (Забелешка: ова е одделено од механизмот за поплаки на заинтересираните страни кој се бара	ЕБОР ИБ 2 / Најдобра практика	Развивање и имплементација пред изградба, имплементација за	Известување до ЕБОР за функционирање на механизмот за поплаки (поплаки и решавање на поплаки)

Акционен план за животна средина и социјални аспекти 400 kV далекувод Битола - македонско / албанска граница, Македонија				
Бр.	Активност	Извор (основа) на барање	Распоред / проектна фаза	Цел и критериуми за оценка за успешна имплементација ³⁾
	според ЕБОР ИБ 10)		време на изградба и оперативност	
2.5	Развивање / надградување на Прирачник за политика и постапки за човечки ресурси (ЧР) колку што е потребно за целосно усогласување со националното законодавство со барањата на ЕБОР.	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 2 / Најдобра практика	Пред изградба	- Поднесување Политика и постапки за ЧР до ЕБОР - Во извештајот до ЕБОР да се вклучат податоци за работници и нивен број во различни категории, вклучувајќи отпуштање и нови вработувања, статус на медицински проверки, итн.
2.6	Обезбедување и одржување услови (санитарни услови, приватност, храна, итн) во работни текампови за да се задоволат македонските закони и најдобрите меѓународни практики.	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 2 / Најдобра практика	Пред воспоставување и користење на работни кампови	- Консултација со локални власти во врска со работни кампови - Услови во работните кампови во согласност со ЕБОР ИБ 2 и најдобрите меѓународни практики - Известување до ЕБОР во врска со состојби во работни кампови
3	Спречување и намалување на загадување			
3.1	Спроведување пракса за управување со квалитет на воздухот и добра градежна пракса за да се спречи емисија на прашина и емисија на честички преку ефективна контрола на потенцијални извори, вклучувајќи (најмалку): - Примена на мерки за прскање вода	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 3 / Најдобра практика	- Подготвување пред изградба - Имплементација во текот на изградба	Известување до ЕБОР за резултати од мониторингот и рзием на мерки за контрола / сузбивање на емисија на прашина

Акционен план за животна средина и социјални аспекти 400 kV далекувод Битола - македонско / албанска граница, Македонија				
Бр.	Активност	Извор (основа) на барање	Распоред / проектна фаза	Цел и критериуми за оценка за успешна имплементација ³⁾
	<ul style="list-style-type: none"> - Редовна проверка на локалните патишта - Правилно одржување на сите градежни машини и опрема - Соодветно ограничување на брзините на возилата на земјени патишта - Покривање на товари при транспортирање материјали и др. за да се спречи емисија на прашина. 			
3.2	<p>Добра градежна пракса за да се спречи загадување на водата, вклучувајќи (најмалку):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Избегнување заштитени / управувани зони / подрачја - Строги мерки на контрола да се избегнат негативни влијанија врз подземните води - Забрана за испуштање во водотеци - Строги контролни мерки за ерозија за да се спречи истекување на вода - Обезбедување на материјали / опрема за расчистување на истекување и истурање - Редовно одржување на сите машини за да се спречи протекување на моторното масло и гориво - Обезбедување на преносни тоалети да се спречи испуштање на отпадни води - Забранет премин на водотеците со возила и машини - Минимизирање на работи во близина на реките во влажни временски услови - Реставрација / ре-вегетација на локалитетите веднаш по завршување на градежните работи - Лоцирање на столбови на растојание поголемо 	<p>Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 3 / Најдобра практика</p>	<p>Имплементирање во текот на изградба</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Без неовластени градежни работи во заштитени зони - Без неовластено испуштање во води - Нема нарушување на водни живеалишта - Извештај до ЕБОР за евентуални случајни испуштања

Акционен план за животна средина и социјални аспекти 400 kV далекувод Битола - македонско / албанска граница, Македонија				
Бр.	Активност	Извор (основа) на барање	Распоред / проектна фаза	Цел и критериуми за оценка за успешна имплементација ³⁾
	од 10 метри од водните тела.			
3.3	- Развивање и имплементирање специфични локациски мерки за ублажување на ризици од геолошки хазарди поврзани со градежни активности - Добра градежна пракса за да се спречат геолошки хазарди од градежни активности.	- Релевантно македонско законодавство - ЕБОР ИБ 3 / - Најдобра практика	- Развивање пред изградба - Имплементирање во текот на фазата пред изградба и во текот на изградба	Избегнати / ублажени геолошки хазарди и негативни ефекти поврзани со нив
3.4	Развивање и имплементирање мерки специфични за локацијата за контрола на ерозија за сите области каде што земјата е нарушена за време на изградбата во согласност со добрите меѓународни практики.	ЕБОР ИБ 3 / Најдобра практика	- Развивање пред изградба - Имплементирање во текот на фазата на изградба	- Минимизирање ерозија и нарушување на почвата - Извештај до ЕБОР за мерките за контрола на ерозијата
3.5	Развивање план за управување со отпад за сите видови отпад кои ќе бидат создавани во текот на изградбата и оперативноста на далекуводот. Обезбедување услови дека целото управување со отпад надвор од проектните локации се врши од страна на лиценцирани компании и на лиценцирани места.	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 3	- Развивање пред изградба - Имплементирање во текот на фазата на изградба и оперативност	- Ако е потребно, планот да се прегледа и/или одобри од надлежни органи - Извештај до ЕБОР за статусот на изготвување и одобрување на планот - Извештаи до надлежни органи, ако е потребно - Извештаи до МЕПСО од страна на сите изведувачи за количини, видови, како и управување на сиот цврст отпад - Консолидирани извештаи на ЕБОР за количини, видови и управување на сиот цврст отпад

Акционен план за животна средина и социјални аспекти 400 kV далекувод Битола - македонско / албанска граница, Македонија				
Бр.	Активност	Извор (основа) на барање	Распоред / проектна фаза	Цел и критериуми за оценка за успешна имплементација ³⁾
4	Здравје, безбедност и сигурност на заедницата			
4.1	Обезбедување усогласеност со меѓународните стандарди за изложување на јавност / население на електрични и магнетни полиња(ЕМП), (види го соодветното поглавје од ОВЖССА), вклучувајќи: - соодветен избор на локација на столбови далеку од куќи / објекти / имоти - усогласност со техничките спецификации за минимална висина на далекуводни проводници - мерења на електрични и магнетни полиња, ако е потребно.	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 4 / Најдобра практика	- За време на проектирање и изградба - Мерења за време на оперативна фаза (ако е потребно)	- Изложување на јавност (население) на ЕМП во согласност со меѓународните стандарди за гранични ниво на изложување - Известување до ЕБОР за резултати од мерењата
4.2	Развивање и имплементирање процедури за заштита на здравјето и безбедноста на јавноста, кои треба да вклучуваат (но не се ограничени на): - Потребна безбедност за да се спречи неавторизиран пристап до проектни локации - Известување до локалните власти и населението во околината на проектот пред поинтензивни градежни активности и градежен сообраќај - Известувања / знаци / бариери за опасност за да се спречи пристапот до компоненти под напон.	ЕБОР ИБ 4 / Најдобра практика	- Развивање пред изградба - Имплементирање во текот на фазата на изградба	Постигнати безбедносни услови
4.3	Воспоставување и примена на правилата за однесување на работниците во однос на локално население, со цел да се спречат вознемирување и негативни влијанија.	ЕБОР ИБ 4 / Најдобра практика	Во текот на фазата на изградба	- Без сериозни инциденти меѓу работниците и локалното население - Извештај до ЕБОР за сите евентуални инциденти
4.4	План за управување со сообраќајот, вклучувајќи: - План за управување со транспорт- планирање на	ЕБОР ИБ 4 / Најдобра практика	- Развивање пред изградба	- План за управување со сообраќајот, договорен и

Акционен план за животна средина и социјални аспекти 400 kV далекувод Битола - македонско / албанска граница, Македонија				
Бр.	Активност	Извор (основа) на барање	Распоред / проектна фаза	Цел и критериуми за оценка за успешна имплементација ³⁾
	транспортни рути - Обука за возачи и оператори на опрема - Спроведување на воспоставени правила - Ограничување на брзина - Управување и одржување на возила - Врски со, и безбедност на, заедницата.		- Имплементирање во текот на фазата на изградба	усогласе со локалните и транспортните власти - Поднесување на планот до ЕБОР со првиот извештај - Планот имплементиран
4.5	Добра градежна пракса за да се спречи непријатност од градежна бучава надвор од локацијата.	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 4 / Најдобра практика	Имплементирање во текот на фазата на изградба	Намелено ниво на градежна бучава и избегнати негативни ефекти
4.6	Спроведување на мерки за ублажување на непријатност од оперативната бучава: - Соодветно “корона” тестирање - Проектантски мерки за да се намалување на оперативна бучава од трафостаниците - Соодветен одговор на евентуални поплаки	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 4 / Најдобра практика	- Развивање во текот на фазата на проектирање и пред изградба - Мерења за време на оперативна фаза (ако е потребно)	Намелено ниво на оперативна бучава и избегнати негативни ефекти
5	Стекнување на земјиште, присилно преселување и економско раселување			
5.1	Во консултации со засегнатите лица, развивање и потоа спроведување на детален План за стекнување на земјиште и надоместок (ПСЗН), во согласност со барањата на ЕБОР и македонските закони. Секогаш кога е можно, ќе се избегнува експропријација.	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 5	- Да се финализира планот: пред стекнување на земјиште или надомест на штета - Спроведување на планот: по одобрување на планот од страна на ЕБОР	- ПСЗН проверен и одобрен од ЕБОР - Сиот откуп на земјиште или надомест во согласност со ПСЗН - Извештај до ЕБОР за статус на спроведување на ПСЗН, вклучувајќи ги сите економски загуби поради

<p align="center">Акционен план за животна средина и социјални аспекти 400 kV далекувод Битола - македонско / албанска граница, Македонија</p>				
Бр.	Активност	Извор (основа) на барање	Распоред / проектна фаза	Цел и критериуми за оценка за успешна имплементација ³⁾
				проектот и информации за платен надомест
5.2	Назначување лице (лица) / институција кои ќе превземат одговорност дека спроведувањето и управувањето на процесот за стекнување земјиште и надоместок ќе биде во согласност со македонските закони и барањата на ЕБОР.	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 5	Во текот на развивање / имплементација на ПСЗН	<ul style="list-style-type: none"> - Назначено лице (лица) / назначена институција - Идентификување назначените лица / институција во извештај доставен до ЕБОР
5.3	Назначување лице (лица) за контакт со членовите на заедницата, афектирани со откупот на земјиштето.	ЕБОР ИБ 5	Во текот на развивање / имплементација на ПСЗН	<ul style="list-style-type: none"> - Наначување на лиц за контакт - Обезбедување на податоци за контакт со афектирани луѓе - Идентификување на назначените лица и спроведените активности во извештај доставен до ЕБОР
6	Биодиверзитет и одржливо управување на природни ресурси			
6.1	Спроведување на истражувања во фазата пред изградба: <ul style="list-style-type: none"> - Утврдување на микролокации на <u>далекуводни столбови (аголни и носечки)</u>. Во наредната фаза од проектирањето на далекуводот (основен проект) во текот на процесот на одредување на микролокациите на столбовите во рамките на утврдениот коридор и на пристапните патишта за изградба, потребно е да се спроведе истражување од страна на квалификувани експерти за биолошка 	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 6	Во тек на проектирање и пред изградба	<ul style="list-style-type: none"> - Природните ресурси заштитени. - Извештај до македонските власти и ЕБОР за наодите од био-истражувањата.

Акционен план за животна средина и социјални аспекти 400 kV далекувод Битола - македонско / албанска граница, Македонија				
Бр.	Активност	Извор (основа) на барање	Распоред / проектна фаза	Цел и критериуми за оценка за успешна имплементација ³⁾
	<p>разновидност, со намера да се идентификуваат локалитети кои треба да бидат избегнати, со цел да се спречи нарушување на значајни или чувствителни живеалишта или негативно влијание врз видовите на биолошката разновидност.</p> <p>- Истражување на ранливи групи фауна (птици и лилјаци), по должина на коридорот на предложениот далекувод, во фазата пред изградба, со цел да се утврди евентуалната потреба од воведување дополнителни мерки за намалување на влијанијата врз овие групи фауна (поставување на дивертери за птици на одредени секции по должина далекуводот, компензациони мерки за лилјаци, итн.).</p>			
6.2	<p>Добра градежна пракса, вклучувајќи ги (минимум):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користење, колку што е можно, на постојните пристапни патишта и минимизирање на изградба на нови патишта - Нема градежни кампови во рамки на чувствителни еколошки подрачја - Воспоставување и примена на правила за работниците за забрана за палење оган, собирање на растенија или јајца, вознемирување и лов на дивеч, птици, итн. - Забрана за складирање отпаден материјал (бетон, челични елементи, почва, итн) во чувствителни области. - Ре-вегетација и обновување на сите нарушени локалитети што е можно поскоро по завршување на изградбата. 	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 6	Пред и за време на фазата на изградба	<ul style="list-style-type: none"> - Природните ресурси заштитени - Извештај до ЕБОР за преземените дејствија за контрола на однесувањето на работниците, вклучувајќи инциденти.

Акционен план за животна средина и социјални аспекти 400 kV далекувод Битола - македонско / албанска граница, Македонија				
Бр.	Активност	Извор (основа) на барање	Распоред / проектна фаза	Цел и критериуми за оценка за успешна имплементација ³⁾
6.3	Консултација со релевантни власти и институции за изработување на планови за компензација на загубата на шуми.	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 6	Пред изградба	<ul style="list-style-type: none"> - Плановите за компензација одобрени од страна на релевантни власти / институции - Вклучување во извештаите информации за мерки за компензација
6.4	Во договор со релевантните власти и институции, секциите од предложениот далекувод оценети во истражувањата пред изградбата како секции поврзани со потенцијалниот ризик од судир со птици, ќе бидат означени со соодветни дивертери на птици.	ЕБОР ИБ 6 / Најдобра практика	Инсталирање во текот на изградбата, контрола во текот на оперативноста	<ul style="list-style-type: none"> - Итно известување до надлежни институции за случаи на прекумерна или невообичаено висока смртност на птици
6.5	Изработување и спроведување на програма за мониторинг за да се процени евентуалната смртност на птиците од судир со далекуводот и потребата за дополнителни мерки за намалување на смртноста. Обезбедување резултатите од мониторингот за надлежните институции.	ЕБОР ИБ 6 Најдобра практика	<ul style="list-style-type: none"> - Изработка пред започнување со работа - Имплементирање во текот на оперативноста, до моментот на одлука од страна на надлежните органи дека мониторинг веќе не е потребен 	<ul style="list-style-type: none"> - Изработка на програма - Имплементација на програмата - Преглед на резултатите од страна на надлежни институции - Понатамошни мерки за заштита на птици, ако е потребно - Извештај до ЕБОР
8	Културно наследство			
8.1	Развивање и имплементирање постапка за случајно откритие, согласно релевантната регулатива за културно наследство, и обезбедување обука за сите изведувачи и други релевантни страни за нејзино спроведување.	Релевантно македонско законодавство / ЕБОР ИБ 8	<ul style="list-style-type: none"> - Развивање пред изградба - Имплементирање во текот на фазата на изградба 	<ul style="list-style-type: none"> - Пријава до властите во случај на случајно откритие

Акционен план за животна средина и социјални аспекти 400 kV далекувод Битола - македонско / албанска граница, Македонија				
Бр.	Активност	Извор (основа) на барање	Распоред / проектна фаза	Цел и критериуми за оценка за успешна имплементација ³⁾
10	Објавување на информации и вклучување на засегнати страни			
10.1	Спроведување на План за вклучување на заинтересирани страни (ПВЗС), вклучувајќи механизам за поплаки на заинтересирани страни	ЕБОР ИБ 10 / Најдобра практика	За време на изградба и оперативност	- Извештај до ЕБОР за вклученост на засегнати страни и за сите евентуални поплаки и решавање на истите